

BOSNA I HERCEGOVINA
Konkurenčijsko vijeće

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Конкуренцијски савјет

M I Š L J E N J E

po zahtjevu Agencije za javne nabavke Bosne i Hercegovine za ocjenu relevantnog tržišta autobuskog
saobraćaja u Gradu Zenica

Sarajevo
mart, 2016. godine

Broj: 01-26-7-20-6-I/15

Sarajevo, 08.03.2016. godine

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine, na osnovu člana 25.stav (1) tačka f) Zakona o konkurenčiji ("Službeni glasnik BiH", br. 48/05, 76/07 i 80/09), a po Zahtjevu Agencije za javne nabavke Bosne i Hercegovine Filijala Mostar broj: 04-02-2-4400-1/15 od 23.11.2015. godine, na 123. (stotinu dvadeset trećoj) sjednici održanoj dana 08.03.2016. godine, donijelo je

M I Š L J E N J E

Konkurencijsko vijeće Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Konkurencijsko vijeće) je dana 27.11.2015. godine zaprimilo Zahtjev za davanje mišljenja Agencije za javne nabavke Bosne i Hercegovine, Filijala Mostar, Kneza Domagoja bb, 88 000 Mostar (u daljem tekstu: Agencija ili Podnositac zahtjeva), kojim se traži mišljenje o konkurentnosti tržišta u oblasti saobraćaja za autobuske linije na geografskom području ranije općine, a danas grada Zenica tj. ocjena da li je relevantno tržište otvoreno za konkurenčiju.

U zahtjevu se navodi da je Agencija dana 20.11.2015. godine zaprimila akt privrednog subjekta JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“ d.d. Zenica da u skladu sa članom 5. stav (3) Zakona o javnim nabavkama BiH („Službeni glasnik BiH, broj 39/14) pred Konkurencijskim vijećem pokrene proceduru za utvrđivanje konkurentnosti tržišta u oblasti saobraćaja za autobuske linije na geografskom području grada Zenica.

Članom 5. stav (3) Zakona o javnim nabavkama je propisano da u slučaju da neku od djelatnosti utvrđenih u članu 5. obavlja više privrednih društava koja nisu obuhvaćena st. (1) i (2) istog člana, Konkurencijsko vijeće, na zahtjev Agencije, a po zahtjevu odnosnog ugovornog organa, će ocijenit da li je relevantno tržište za datu djelatnost otvoreno za konkurenčiju. U slučaju da je odlukom Konkurencijskog vijeća to relevantno tržište proglašeno otvorenim za konkurenčiju, privredno društvo koje obavlja konkretnu djelatnost nije obavezno primjenjivati Zakon o javnim nabavkama za obavljanje te djelatnosti.

U cilju utvrđivanja stanja na tržištu autobuskog saobraćaja u gradu Zenica, Konkurencijsko vijeće se obratilo Gradu Zenica, Trg BiH 6, 72000 Zenica aktom broj: 01-26-7-20-2-I/15 dana 14.12.2015. godine i aktom (urgencijom) broj: 01-26-7-20-3-I/15 dana 11.01.2016. godine i privrednom subjektu JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“ d.d. Zenica aktom broj: 01-26-7-20-4-I/15 dana 25.01.2016. godine.

Konkurencijsko vijeće je dana 02.02.2016. godine pod brojem: 01-26-7-20-5-I/15 zaprimilo podnesak Grada Zenica broj: 02-49-23518/15-1 od 29.01.2016. godine, kojim se u vezi sa autobuskim saobraćajem u gradu Zenica dostavljaju sljedeće informacije:

- Da je komunalna djelatnost u Zeničko-dobojskom kantonu uređena Zakonom o komunalnim djelatnostima Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona, broj 17/08) (u daljem tekstu: Zakon),
- Da je obavljanje javnog prijevoza putnika, komunalna djelatnost individualne komunalne potrošnje (član 3. stav (1) tačka e) Zakona),
- Da se pod obavljanjem javnog prijevoza putnika podrazumijeva prijevoz putnika po linijama na području Kantona, osim prijevoza željeznicom koji se uređuje posebnim propisima (član 4. stav (5) Zakona),

- Da Općina može povjeriti komunalnu djelatnost javnom preduzeću polazeći od prirode komunalne djelatnosti i uslova i potreba jedinica lokalne samouprave u skladu sa zakonom (član 8. stav (3) Zakona),
- Da Općina obavljanje pojedinih djelatnosti koje se finansiraju iz njenog budžeta obavezno povjerava javnim preduzećima komunalnih djelatnosti, koj je odlukama općinskog vijeća formirala za obavljanje tih komunalnih djelatnosti (član 9. stav (1) Zakona),
- Da se cijene komunalnih usluga obrazuju prema kalkulativnim parametrima koje usvaja Općinsko vijeće kojim se obezbeđuje najmanje prosta reprodukcija u periodu od dvije godine (član 10. stav (1) tačka e) Zakona),
- Da se iz prihoda ostvarenih od komunalnih usluga iz segmenta individualne komunalne potrošnje obezbeđuju sredstva za obavljanje između ostalih i javnog prijevoza putnika (član 18. stav (1) tačka e) Zakona),
- Da visinu cijene i način plaćanja komunalne usluge predlaže davalac komunalne usluge, na temelju detaljne kalkulacije (član 19. stav (1) Zakona),
- Da cijena komunalne usluge sadrži sve troškove tekućeg održavanja u funkcionalnosti komunalnog sistema na koji se odnosi, te troškova nabavke novih stalnih sredstava davaoca komunalne usluge i anuiteta kreditnih zaduženja za strateške projekte (član 19. stav (2) Zakona),
- Da su Statutom općine (sada grada) Zenica određeni poslovi kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana među kojima je i organizovanje i unapređenje lokalnog prijevoza (član 12. Statuta),
Da Vijeće općine (grada) Zenica osniva svojom odlukom javna preduzeća iz oblasti komunalne djelatnosti (član 52. Statuta),
- Da je Općina (grad) Zenica dana 21.08.2000. godine sklopila Ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti javnog prijevoza u gradskom i prigradskom saobraćaju na području općine Zenica sa preduzećem kojeg je svojom odlukom osnovala za te namjene tj. sa privrednim subjektom JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“ d.d. Zenica,
- Da se Ugovorom JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“ d.d. Zenica da uspostavi i redovno održava red vožnje u skladu sa mrežom linija i polazaka,
- Da se u skladu sa odredbama Ugovora privredni subjekt JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“ obavezuje da ukoliko nema dovoljno svojih kapaciteta angažuje sredstva drugih prevoznika,
- Da cijene usluga prevoza po ovom Ugovoru donosi općinsko vijeće, te se sredstva za obavljanje povjerene djelatnosti obezbeđuju iz cijene usluga koje se utvrđuju u skladu sa zakonom, a koje omogućavaju rentabilno održavanje linija i polazaka, te svaka promjena cijena podliježe usaglašavanju sa nadležnim organom grada,
- Da je u skladu sa Ugovorom, u slučaju iskazane zainteresovanosti drugih prijevoznika za prijevoz putnika na pojedinim općinskim linijama, za koje postoji interes i objektivna potreba stanovništva za prijevozom, nadležna Služba općine Zenica će iste usmjeravati JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“, te ukoliko se utvrdi da je opravdana potreba, prema planu održavanja autobuskih linija JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“ će angažovati zainteresovanog prijevoznika, ako ne može održavati tu liniju ili polazak svojim kapacitetima,
- Da JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“ obavlja javni prijevoz putnika sopstvenim voznim parkom u skladu sa Ugovorom, osim na dvije linije gdje su zbog nedostatka kapaciteta uvedena dva prijevoznika.

Relevantno tržište u smislu člana 3. Zakona o konkurenciji, te čl. 4. i 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, čini tržište određenih proizvoda /usluga koje su predmet obavljanja djelatnosti na određenom geografskom tržištu.

Prema odredbi člana 4. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište u proizvodnom smislu obuhvaća sve proizvode i/ili usluge koje potrošači i/ili korisnici smatraju međusobno zamjenjivim, pod prihvatljivim uslovima, imajući u vidu naročito njihove bitne karakteristike, kvalitet, uobičajenu namjenu, način upotrebe, uslove prodaje i cijene.

Nadalje, prema članu 5. Odluke o utvrđivanju relevantnog tržišta, relevantno tržište u geografskom smislu obuhvaća cjelokupnu ili dio teritorije Bosne i Hercegovine na kojoj privredni subjekt djeluje u prodaji i/ili kupovini relevantnog proizvoda pod jednakim ili dovoljno ujednačenim uslovima i koji to tržište bitno razlikuju od uslova tržišne konkurenčije na susjednim geografskim tržištima.

S obzirom na navedeno, predmet analize u konkretnom slučaju je relevantno tržište javnog gradskog i prigradskog prijevoza u Gradu Zenica.

U skladu sa članom 9. stav (1) Zakona o konkurenčiji privredni subjekt ima dominantan položaj na relevantnom tržištu roba ili usluga, ako se zbog svoje tržišne snage može ponašati u značajnoj mjeri nezavisno od stvarnih i mogućih konkurenata, kupaca, potrošača ili dobavljača, također uzimajući u obzir udio tog privrednog subjekta na relevantnom tržištu, udjele koje na tom tržištu imaju njegovi konkurenti, ako i pravne i druge zapreke za ulazak drugih privrednih subjekata na tržište.

U skladu sa stavom (2) istog člana Zakona o konkurenčiji pretpostavlja se da privredni subjekt ima dominantan položaj na tržištu roba ili usluga ako na relevantnom tržištu ima udio veći od 40%.

Iz prikupljenih podataka proizilazi da je Općina (grad) Zenica, u skladu sa odredbama Zakona o komunalnim djelatnostima Zeničko – dobojskog kantona dana 21.08.2000. godine zaključila Ugovor o povjeravanju obavljanja komunalne djelatnosti javnog prijevoza lica u gradskom i prigradskom saobraćaju na području općine Zenica sa privrednim subjektom JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“ d.d. Zenica, koje je osnovano od strane Općine Zenica za navedenu komunalnu djelatnost.

Privredni subjekt JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“ je u skladu s tim dominantan na relevantnom tržištu i samostalno obavlja prijevoz putnika u Gradu Zenica, a u slučaju nedostatka kapaciteta ima ovlaštenje da u saradnji sa resornom službom općine Zenica, angažuje sredstva drugih prijevoznika, što je učinjeno na 2 (dvije) od ukupno 45 (četrdeset i pet) autobuskih linija gdje su uvedena dva prijevoznika.

Konkurenčijsko vijeće na osnovu naprijed navedenog, uzimajući u obzir da ne postoji mogućnost uvođenja novog prijevoznika na relevantno tržište bez saglasnosti privrednog subjekta JKP „Zenicatrans – prevoz putnika“ i to samo u slučaju nedostatka kapaciteta, kao i postojanja zakonskih ograničenja za ulazak novih konkurenata na tržište, je utvrdilo da relevantno tržište javnog gradskog i prigradskog prijevoza putnika u Gradu Zenica nije otvoreno za konkurenčiju.

Ovo mišljenje je dato na osnovu podataka dobijenih od Grada Zenica, te ukoliko podaci odstupaju od stvarnog činjeničnog stanja ovo mišljenje se ne može primjenjivati.

Predsjednica

mr. Arijana Regoda – Dražić

Dostavljeno:

- Agencija za javne nabavke BiH
- U spis
- Arhiva